Novobydžovský

Ročník IX.
29. 10. 1982

Číslo 3

ZPRAVODAJ

PITNÁ VODA PRO MĚSTO

Zásobování N. Bydžova pitnou vodou

Voda tvoří podstatnou a nenahraditelnou látku lidské spotřeby a hygieny, důležitou surovinu v průmyslu a zemědělství. Její potřeba roste s kulturním a hospodářským rozvojem. Jestliže se počet obyvatelstva na Zemi od roku 1900 zvětšil pětkrát, spotřeba vody pitné a užitkové vzrostla ve vyvinutých zemích osmdesátkrát. Technický rozvoj našeho století, přinášející vyšší životní úroveň, přináší tak s sebou i vysoké požadavky na vodu. Současně ale zhoršuje podmínky pro její získání v přirozeném stavu v místech spotřebiště. Voda se tak stává postupně statkem nejdůležitějším a nejvzácnějším.

Také město Nový Bydžov má své vodo-hospodářské problémy a právě zajištění dostatku pitné vody je jedním z těch, které se významně podílí na dalším všestranném rozvoji města. Základ k hromadnému zásobování Nového Bydžova pitnou vodou veřejným vodovodem byl dán ve třicátých letech vybudováním prvního uceleného vodárenského systému. Ten byl v průběhu celého dalšího období doplňován tak, aby se zvýšila jeho kapacita i provozní spolehlivost. Zásadní rekonstrukce a dostavba umožňující plnit požadavky současných moderních sídlišť, závodů, organizací a škol města však chybí. Důsledkem je trvalá možnost vzniku zhoršených až havarijních stavů.

Zdrojem vody vodovodu Nového Bydžova jsou studny a zářezy v jímacím území u vodárny. Obzor podzemní vody v prameništi I je obohacován umělou infiltrací (vsakováním) vody odebírané z řeky Cidliny, voda jímaná v prameništi II obsahuje ve zvýšené formě železo a mangan a musí být proto upravena na odželezňovací úpravně vody. Kapacita obou pramenišť je asi 22 l/s. Současná špičková potřeba města je však až dvojnásobná a činí 3,7 mil. l/den. To nutí pracovníky našeho provozu v Novém Bydžově k přetěžování zdrojů, k zapojení studní dalšího prameniště Sloupno, ve kterém ale voda obsahuje vysoké množství železa a mangánu, a ještě k dalším opatřením v provozu vodovodu. Protože slabým místem jsou hlavní vodovodní řady a zásobní prostory, které nepřevedou potřebné množství vody do všech kritických míst s potřebným přetlakem a nezajišťují vytvoření zásob pro případ poruchy, může se stát, že dojde k vyprázdnění části vodovodní sítě a vodojemu. Důsledkem pak je vznik zákalu v pitné vodě, způsobený sloučeninami železa a manganu.

Smyslem tohoto článku však není podrobně vypočítávat nedostatky, jeho cílem je stručně seznámit občany města se skutečným stavem, požádat je o trvalou spolupráci naplňující se zejména v období, kdy městský národní výbor jako vodo-hospodářský orgán vyhlásí omezující opatření v odběru vody a uvést způsob, jak dosáhnout výrazného zlepšení. To spočívá v posílení rozhodujících objektů a řadů.

Postup bude rozvržen do tří etap. První z nich, připravovaná ještě na letošní rok, může přinést dílčí úspěch ihned. Na prameništi ve Sloupně bude odzkoušen způsob řízené úpravy vody absahující železo a mangan v podzemí. Pozornost pracovníků našeho závodu ve spolupráci s odbornými útvary podniku bude věnována i zkapacitnění umělé infiltrace. Druhá etapa jejíž realizace by měla spadat do období let 1986—90 obsahuje vybudování vodojemu o obsahu 1500 m kubických, výtlačného a zásobovacího řadu a přivaděče vody v tzv. Urbanické brázdy. Konečným řešením pro zásobování pitnou vodou v celé západní části okresu Hradec Králové je výstavba vodárenské soustavy východní Čechy, odebírající vodu z nádrže Pěčín na řece Zdobnici v okrese Rychnov nad Kněžnou.

Existuje dostatek podkladů a návrhů technických řešení pro posílení vodovodu Nový Bydžov. Je nyní na vodohospodářích, aby za účinné pomoci a spolupráce správních, politických a hospodářských orgánů a organizací města, okresu i kraje danou vodo-hospodářskou problematiku úspěšně dořešili. O tom, jak se jim to daří, Vás budeme průběžně informovat.

František Friedl,
výrobně-technický náměstek
Vč. vodovody a kanalizace

Z JEDNÁNÍ RADY MĚST NV

11. Rada 3. 6. 1982

1. Návrh politicko organizačního zabezpečení Okresní přehlídky divadelních souborů v Novém Bydžově.
2. Kontrolní zpráva o plnění úkolů jednotného plánu kulturně výchovné činnosti z 1. pololetí 1982.
3. Zpráva o stavu a vývoji kriminality v Novém Bydžově v r. 1981.
4. Zpráva VLK při MNV - zajišťování čistoty města a péče o veřejné prostranství.

12. Rada 24. 6. 1982

1. Návrh plánu pléna rady MěstNV na 2. pololetí 1982.
2. Soubor opatření k dalšímu zabezpečení rozvoje obchodu a služeb.
3. Návrh na zrušení požárního sboru Nový Bydžov - Chudonice.
4. Stav správy a ochrany národního majetku při MKS v N. Bydžově.

13. Rada 7. 7. 1982

1. Kontrolní zpráva o plnění investiční a neinvestiční části akce Z a TVRD za 1. pololetí 1982.
2. Zpráva VLK o prověrce v muzeu a knihovně v Novém Bydžově.

14. Rada 15. 7. 1982

1. Kontrolní zpráva o stavu a úrovni vycvičenosti VPS na území města a přípravách na žňové období.
2. Kontrolní zpráva o zajišťování a uspokojování služeb pro obyvatelstvo.
3. Politicko organizační zajištění žní 1982 v JZD ČSSP Nový Bydžov.
4. Prověrka VLK ONV na vyřizování záležitostí a podání občanů.

15. Rada 29. 7. 1982

1. Vyhodnocení koncepce rozvoje požární ochrany na území města Nový Bydžov.
2. Současný stav péče MěstNV Nový Bydžov o rozvoj zemědělství a vodního hospodářství.
3. Zpráva o úrovni činnosti MěstNV v Novém Bydžově.

16. Rada 19. 8. 1982

1. Kontrolní zpráva o plnění pléna a rozpočtu NV za I. pololetí.
2. Zpráva o zajištění zahájení školního roku 1982/83.

17. Rada 9. 9. 1982

1. Stav k realizaci úkolů JSBVO o rozvoji sportu na území města a opatření k dalšímu zkvalitnění.
2. Politicko organizační zabezpečení podzimních prací pro rok 1982 v JZD ČSSP.

Socialistická soutěž - základ úspěchů

PMV

PRŮMYSL MLÉČNÉ VÝŽIVY

V našem závodě PMV je zapojeno do socialistické soutěže 95,1 % zaměstnanců, pět kolektivů je držitelem titulu BSP. Mladí pracovníci jsou zapojeni do soutěže o Rudý karafiát. Socialistická soutěž je pravidelně hodnocena vedením závodu i ZV ROH. Brigády BSP pomáhají řešit naléhavé problémy při zajišťování plynulého zásobování naší oblasti mléčnými výrobky. Jako potravináři musíme zajistit zásobování, proto u nás neznáme slovo nezajistíme. V tom je největší přínos BSP a zasloužilých pracovníků, kteří léta v závodě pracují. Je také samozřejmé, že po letech dobré práce jsou vyznamenáváni.

Za dlouholetou práci byli nejvyšším vyznamenáním „Vynikající pracovník MZVž" vyznamenáni:

Josef Kvasnička — vedoucí nákupu mléka

Běluše Jirsáková — expedientka

Miloslava Kykalová — dělnice na příjmu mléka

Marie Koubová — vedoucí zemědělské laboratoře

Ceníme si i práce zasloužilých a dlouholetých pracovníků závodu, kteří veškerý svůj čas věnovali práci pro rozvoj mlékárenského průmyslu. Jsou to především Vlasta a Josef Čapkovi, Václav Tyrychtr, Bohumír Vašák, Václav Líkař a Václav Houžvička.

Práce celého kolektivu závodu není hodnocena pouze vedením závodu a nadřízených orgánů. Hodnocení každodenně provádí, každý náš spotřebitel. Toto hodnocení je nejpřísnější, bez „objektivních příčin". A že hodnocení je dobré, dokazuje zájem o naše výrobky v celé republice.

ZAZ ZÁVODY ANTONÍNA ZÁPOTOCKÉHO

Pracující našeho závodu zaměřují iniciativu na plnění rozhodujících ekonomicko - sociálních úkolů na rozvoj socialistického soutěžení za vysokou efektivnost a kvalitu veškeré práce.

Vedení závodu i závodové složky vytvářejí podmínky pro využití všech možností a forem rozvoje iniciativy pracujících. Především pro rozvoj iniciativy při komplexním a rovnoměrném plnění výroby usní pro exportní zakázky, při zvyšování kvality vyráběných usní a k docilování maximálních úspor ve spotřebě surovin, materiálů, paliv a energie.

Závodový socialistický závazek na rok 1982 uzavřeli pracující našeho závodu na počest X. sjezdu ROH a 65. výročí VŘSR. Ve finančním vyjádření představuje úspory ve vlastních nákladech v celkové částce 1 917 000,— Kčs. Zahrnuje úspory ve spotřebě suroviny — surových kůží v množství 25 tun v částce 567 tis. Kčs, úspory ve spotřebě třísloviny a chemikálií v částce 1 032 tis. Kčs, úspory na úseku energie v částce 174 tis. Kčs a dále přínosy ze zvýšené kvality usní ve výši 144 tis. Kčs.

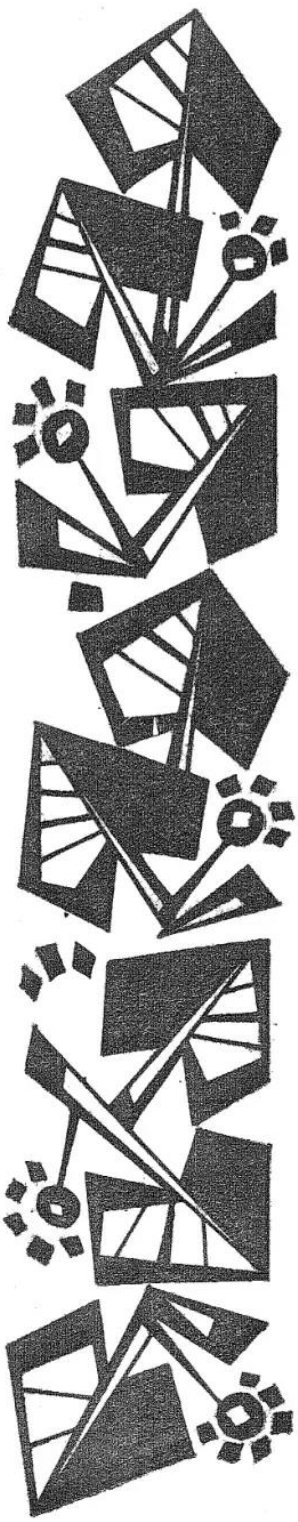
Uplatněním nové progresivní technologie rychločinu na celý objem zapracované suroviny, zavázali se naši pracující dosáhnout úsporu ve spotřebě dovážených třísloviny snížením dovozu z kapitalistických států ve výši 600 tis. Kčs.

Kolektiv našeho závodu se rovněž zavázal odpracovat na pomoc výrobě a při rekonstrukci závodu, na zlepšení pracovního prostředí a okolí závodu a na pomoc plnění úkolů vyplývajících z volebních programů NF 4 100 brigádnických hodin, na sběru surovin 260 hodin.

Za 1. pololetí t. r. splnili pracující našeho závodu svůj závazek na úsporu nákladů na 62%, a brigádní hodiny na 61,7%. Plněním tohoto závazku přispěli k tomu, že náš závod splnil za 1. pololetí t. r. všechny rozhodující úkoly plánu a vytvořil si předpoklady pro splnění ročních ukazatelů.

Nejlepší pracovníci
Novobydžovských závodů

Na stránkách našeho Novobydžovského zpravodaje vás budeme postupně seznamovat s nejlepšími pracovníky závodů, podniků a organizací v Novém Bydžově. Představíme vám vzorné pracovníky, kteří dosahují vynikajících výsledků ve svém oboru a jsou nám příkladem v iniciativním přístupu k práci.

Závody Antonína Zápotockého, n. p., závod Nový Bydžov

JAROSLAV ŠUBR
MARIE PETROVÁ
JOSEF KHOREL
PETR ŘEHÁK
JOSEF KULHÁNEK
DANA KOŽÍŠKOVÁ
VLADIMÍR ŠTOČEK
VĚRA ČANDOVÁ
KAREL POSPÍŠIL ml.
ROMAN PILAŘ
ZDEŇKA KLOZOVÁ

Východočeské cukrovary, n. p., závod Nový Bydžov

JAROSLAV ŠTOČEK
JOSEF DRAHOKOUPIL
JOSEF DRÁBEK
VLADISLAV NOVÁK
KAREL ZÁLABSKÝ
JOSEF VŠETEČKA
VLADISLAV CHRUDIMSKÝ
BSP - zámečnická dílna
BSP - elektrodílna

Jablonecké sklárny, n. p., závod Nový Bydžov

VĚRA BŘEZSKÁ
JANA BRADNOVÁ
ZDENKA JENÍKOVSKÁ
KVĚTA DVOŘÁKOVÁ
HANA KUNCOVÁ
EMMA SEJKOROVÁ
FRANTIŠEK KERNER
JAROSLAVA CHLÍBKOVÁ
MILUŠE MENCLOVÁ
JOSEF PAVLÍČEK
JAROSLAVA SCHRIEDEROVÁ
KVĚTA PANÁČKOVÁ
JAROSLAVA KOŠLÍKOVÁ
MILAN KANÁS
STANISLAV STUCHLÍK

30 let sjednoceného zdravotnictví

Péče o zdraví patří k nejstarším lidským počínáním. Lidé se snažili léčit různá onemocnění od pradávných dob. Chyběli jim však teoretické vědomosti a zkušenosti, proto se přikláněli k různým mystickým praktikám a halili je závojem tajuplnosti. Také středověk byl svými metodami a výukou pod vládou církve značnou brzdou pro vývoj a pokrok v medicíně. Teprve na přelomu 18. a 19. století počaly v našich krajinách vznikat první nemocnice. Do té doby byly špitály pouhými azyly s charitativním zařízením. Zřizováním nemocnic se počala lékařská činnost dělit na péči nemocniční a ambulátní, obě se však prolínaly. O prevenci nelze vůbec hovořit.

Koncem minulého století byla zřízena i funkce obvodního lékaře — ovšem ve zcela jiné pracovní náplni než má dnes. Jednalo se o lékaře, který prováděl zdravotně-policejní dozor. Teprve schválením zákona o nemocenském pojištění na počátku devadesátých let minulého století vznikl typ praktického lékaře, který svou péči poskytoval širokým masám obyvatel pracujících v rozvíjejícím se průmyslu. Tento stav jen s nepatrným zlepšením v péči o venkov i převážnou část sociálně slabého městského obyvatelstva přetrval v podstatě až do počátku padesátých let našeho století. K organizačnímu sjednocení zdravotnictví došlo v roce 1951. Nové základní zdravotnické zákony a první zdravotnický dokument v r. 1952 vytvořily předpoklady pro plánovité budování socialistické zdravotnické soustavy — k vytváření obvodů tak, jak je známe dnes.

Našemu socialistickému zdravotnictví je tedy 30 let a to je příležitost, abychom se nad jeho výsledky zamysleli a položili si otázku jakých úspěchů jsme dosáhli a co očekáváme od příštích let.

Odpověď není jednoduchá. Ve zdravotnictví je mnoho oborů a každý v průběhu let dosáhl velkého pokroku. Pediatři se mohou pochlubit nízkou dětskou a kojeneckou úmrtností a dokonalou preventivní a dispenzární péčí, pracovníci péče o ženu svým promyšleným systémem péče o ženu od narození až do pozdního věku, chirurgové úspěšnou operativní technikou, moderním přístrojovým vybavením, internisté uvádí v život dlouhodobý kardiovaskulární program a tak bychom mohli pokračovat. S obdivem bychom se však především měli sklonit před těmi, kteří na myšlenku socialistického zdravotnictví přišli a kterým se podařilo této myšlence dát zákonný podklad. Naše socialistické zdravotnictví v dnešní podobě nám závidí celý svět.

O tom, jak vypadá zdravotnická péče na Novobydžovsku nechme mluvit čísla. Nemocnice s poliklinikou v Novém Bydžově má čtyři základní primariáty: interní, chirurgický, ženský a dětský. Na chirurgickém oddělení jsou vyčleněna lůžka pro urologii, na interním oddělení pro revmatologii, na dětském oddělení pro pedopsychologii, při ženském oddělení v Chlumci nad Cidl. pro jednotku na doléčování nemocných. Lékařskou péči ve spádovém území zajišťuje 68 lékařů. Ošetřovatelská péče v ambulantní i lůžkové složce je zajišťována dostatečným počtem středních, nižších a pomocných pracovníků. Při nemocnici s poliklinikou je složka hospodářsko-technické služby. Při porovnání vybavenosti současné zdravotnické služby s rokem 1945, kdy měla dopravní služba pouze jednu sanitku, má dnešní dopravní služba k dispozici 12 sanitních vozů a 4 vozy hospodářské. Územní zdravotnické služby představují 11 obvodů a jedno středisko závodní. Obvodní zdravotnické služby mají k dispozici ambulantní odborníky, 6 pediatrů a 14 zubních lékařů. Během posledních 15 let došlo k nárůstu počtu lékařských míst jak v lůžkové složce, tak ambulantní a ve společných vyšetřovacích složkách. Byl získán erudovaný anesteziolog a přijat další mladý lékař na výchovu v tomto oboru, rozšířeno lékařské místo pro rentgenologa, laboratoř byla posílena vysokoškolákem a vedoucím lékařem laboratoří, zvýšil se počet sekundárních lékařů, bylo zřízeno závodní zdravotnické středisko, zřízen nový územní zdravotnický obvod v Chlumci n. Cidl. a Nechanicích, v návaznosti na tato pracoviště byly zřízeny i stomatologické ordinace, bylo zřízeno dětské zubní oddělení včetně specielní ordinace pro rovnání zubů. Dříve byli na chirurgickém oddělení 3 lékaři, nyní je tam 7 lékařů. Na interním oddělení byli 4 lékaři, nyní 8 lékařů. Takto by bylo možno pokračo-

Pokračování na str. 5

Dokončení ze str. 4

vat dále. Dětští lékaři zajišťují dětskou péči v rozsahu 0 až 15 let včetně návštěvní služby, došlo k rozšíření úvazků v Nechanicích, v Chlumci nad Cidl. a ke zřízení dětské ordinace ve Smidarech. Dále došlo k rozšíření ženské ambulantní péče, byla zřízena ženská poradna ve Smidarech a rozšířena poradna v Nechanicích. Částečně byly rozšířeny odborné ambulantní služby, v očním lékařství a psychiatrii na plné lékařské místo.

Bylo vybudováno dětské středisko v Novém Bydžově i v Chlumci n. C., obvodní středisko v Nechanicích, ve Smidarech v akci Z a zubní středisko v Novém Bydžově. Provedla se rozsáhlá adaptace ženského a chirurgického oddělení. Byla postavena nová ubytovna pro zaměstnance, která pomohla zlepšit kádrovou situaci sester na lůžkových odděleních. V provozu došlo k výrazným zlepšením výstavbou nového vytápění, elektroinstalací, vodojemu s čerpací stanicí a trafostanicí včetně nových kabelových rozvodů pro jednotlivé objekty. Dopravní zdravotnická služba má radiostanice. Pracoviště jsou postupně vybavována novou zdravotnickou technikou. Tak bychom mohli uvádět další a další zlepšení.

Za období 30 let prošlo nemocniční péčí mnoho desítek tisíc pacientů. Vedení nemocnice má podporu závodních a stranických složek. Všichni mají společný zájem na realizaci zdravotnické politiky schválené XVI. sjezdem KSČ a X. všeodborovým sjezdem. V nemocnici s poliklinikou se rozvinula bohatá socialistická soutěž. Deset kolektivů získalo titul BSP, 1 kolektiv o titul soutěží. 98 zaměstnanců je nositelem bronzového odznaku a 16 zaměstnanců stříbrného odznaku. V socialistické soutěži je zapojeno 83% zaměstnanců. Za I. pololetí 1982 bylo odpracováno 1.920 brigádnických hodin. Na slavnostních schůzích jsou vyhodnocováni pracovníci, kteří svědomitě své úkoly plní a mají zájem na dobrém jménu československého zdravotnictví.

Jaké problémy budeme řešit v budoucnu? Za přední politický úkol vytyčilo 6. zasedání ÚV KSČ podstatné zlepšení služeb obyvatelstva. Při této příležitosti bylo zdůrazněno, že v dalším zvyšování úrovně zdravotnictví musí národní výbory požadovat od ústavů národního zdraví ještě vyšší úroveň preventivní, léčebné i rehabilitační péče. Dbát o dobré hospodaření se svěřenými hodnotami a humánní vztah zdravotníka k občanům. Dosažení těchto cílů předpokládá konkrétní pomoc i ze strany složek včetně odborů např. v prosazování socialistické etiky a morálky v každodenním styku s občany.

Prostředky vynakládané na zdravotnictví jsou značné a rok od roku se zvyšují. Nezáleží proto jen na zdravotnících, aby pracovali s co největší efektivností a kvalitou, ale především na každém z nás, abychom o svoje zdraví pečovali při nejmenším tím, že se naučíme žít zdravě. Zdraví je totiž hodnota, která se nedá ničím nahradit. Umožňuje žít plný a šťastný život.

A. V.

Stará garda bydžovských lékařů

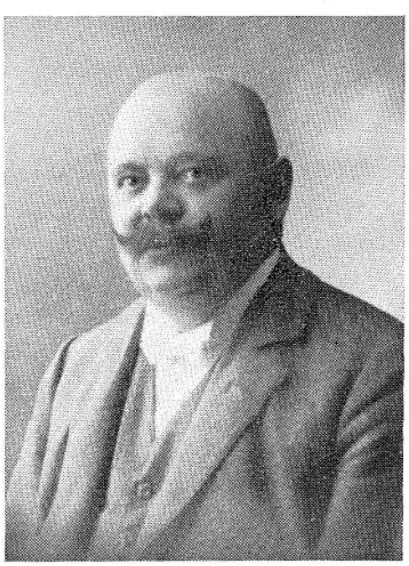
Pokračování ze 2. čísla Zpravodaje

Rád bych ještě představil bydžovské veřejnosti ze staré gardy bydžovských lékařů dva, kteří se zasloužili o ozdravění našeho města a jeho okolí, a to MUDr. Aloise Stýbla a MUDr. Josefa Orta.

MUDr. Alois STÝBLO, obvodní a nemocenský lékař v Novém Bydžově, pozdější primař novobydžovské nemocnice, pocházel z Podhorního Újezdu, kde se narodil 9. května 1864. Oba rodiče zemřeli již za jeho studií. Dr. A. Stýblo promoval dne 23. prosince 1891 a stal se 14. srpna 1892 ve svých 28 letech nemocničním, nádražním a soudním lékařem v našem městě. Zde se oženil s Annou Kneyslovou, dcerou ze známé, staré novobydžovské rodiny.

Byl znám jako moudrý lékař, který vždy i v hodinách nočních šel ve městě, nebo jel i mimo Bydžov, a to za každého počasí k trpícímu pacientovi, což mu vyneslo pověst, i vzhledem k jeho jemnému a ohleduplnému zacházení s pacienty, lékaře obětavého, oblíbeného, prostě lidumila.

Ze zkazek z jeho lékařského života chtěl bych uvést jednu: MUDr. Stýblo byl volán často do Starého Bydžova k jedné zámožné rodině, která vždy po vyšetření s úsměvem panu doktorovi poděkovala za jeho lékařský výkon, ale nikdy neplatila. Dr. Stýblo se o tom časem zmínil svému důvěrnému příteli, radovi městského úřadu JUC Karlu Purmanovi, úředníku s neobyčejným sociálním cítěním, který energicky prohlásil: „Tak až Tě tam budou opět volat, pojedu s Tebou a dám to tam do pořádku". Za čas se stalo, že dr. Stýblo opět byl volán k onemocnělému členu starobydžovské rodiny. K. Purman jel s ním. Po vyšetření se vracel dr. Stýblo ke kočáru, kde s netrpělivostí čekal jeho přítel. „Tak jak to dopadlo?" zvídá přítel, dr. Stýblo s úsměvem odpovídá: „Prosím Tě nechoď tam, oni mi po vyšetření podali napít hrníček dobré smetany, tak jsem se neodvážil říci o honorář." Zklamaný JUC K. Purman s vyčítavým pohledem a s příslušnou poznámkou svému příteli odjížděl s ním zpět do Bydžova. Poznamenávám, že dřívější lékař nebyl penzijně pojištěn, takže co si za své praxe ze svých honorářů nastřádal, z toho když již nebyl schopen ordinovat, žil se svou rodinou velmi šetrně a skromně.

MUDr. Alois Stýblo

MUDr. A. Stýblo byl též společensky na výši, měl důvěru spoluobčanů, byl členem téměř všech místních kulturních a vlasteneckých spolků. Roku 1907 byl zvolen starostou našeho města. Tento úřad svědomitě vykonával až do konce června 1919. Po roce 1918 byl též členem prvního okresního výboru našeho okresního města. Odbornými články přispíval též do Časopisu českých lékařů.

MUDr. Alois Stýblo po své dlouholeté praxi v roce 1923 umírá s pocitem určitého nevděku od svých pacientů i některých spoluobčanů.

Pokračování na str. 6

Dokončení ze str. 5

Z posledních lékařských osobností staré gardy novobydžovských lékařů, rád bych vás seznámil se znamenitým stomatologem **MUDr. Josefem ORTEM**, který v oblasti tohoto lékařského oboru je významný tím, že předstihl svou dobu a jako první v bývalé Rakousko-Uherské monarchii zavedl bezplatné prohlídky a ošetřování chrupu školních dětí.

MUDr. Josef Ort se narodil v rodině rolníka ve Střehomi u Sobotky dne 11. ledna 1866. Na radu vynikajícího soboteckého učitele a pedagoga Antonína Sakaře odchází na studie, které absolvuje na klasickém piatistickém gymnásiu v Mladé Boleslavi, kde roku 1886 maturuje. Touha a zájem o vyšší vzdělání přivádějí Josefa Orta na studia fakulty všeobecného lékařství University Karlo-Ferdinandovy, kde r. 1892 získává diplom doktora veškerého lékařství.

Po promoci působí krátce na chirurgické klinice profesora Karla Maydla, později na interní klinice profesora Jana Bohumila Eiselta. Následující rok 1893 odjíždí na pařížskou kliniku, aby se zdokonalil v lékařských oborech, zejména v pediatrii. Po jednoročním studiu v Paříži se vrací do Prahy a po kratším pobytu v Praze usazuje se jako praktický lékař v Novém Bydžově a poněvadž zde chyběl zubní lékař, rozšiřuje pole svého působení i v tomto oboru.

V rámci sociálního lékařství přikračuje doktor Ort již v roce 1904–5 z vlastní iniciativy a pokrokovosti jako první lékař v tehdejším Rakousku-Uhersku k hromadným preventivním prohlídkám a léčbě chrupu školní mládeže. Toto prvenství spočívá v jeho systematické organizovanosti, statistickém zpracování a ve spolupráci s dřívějším Městským úřadem. Statistické zpracování jeho činnosti bylo publikováno v časopise „Zubní lékařství" v r. 1906. Svou činnost v tomto oboru propagoval v obšírném článku v témže časopise v r. 1912 pod názvem „Jak jsem se stal školním zubním lékařem". Nabádá své kolegy, aby se hlásili za zubní školní lékaře a končí: „Tím, že hlásiti se budeme za školní zubní lékaře, bude opět učiněn v našem českém školství veliký krok kupředu, a čím dříve to bude, tím dříve budeme moci my Čechové se chlubiti, že to, co u sousedních kulturních národů teprve přijde, my již dávno máme".

MUDr. Stanislav Ort

Téměř po 40 leté činnosti v Novém Bydžově odchází MUDr. Josef Ort do Prahy a zde věnuje svůj čas „Spolku pro vybudování Lékařského domu v Praze 2", kde působil jako jednatel i v několika lékařských spolkových institucích. Čilou a svěží činnost duševní zachovává si dr. Ort až do své smrti. Dne 14. února 1945 je ve svém bydlišti postižen americkým náletem na Prahu a zachraňuje pouze holý život.

Kdyby žil tento vzácný lékař s radostí by se podivoval rozvoji svého oboru založením lékařských klinik s moderním vybavením a v Novém Bydžově vystavěním paláce zubního lékařství.

MUDr. Josef Ort umírá dne 17. září 1945.

V závěru nutno ještě připomenout, že naší společnosti zanechal šest dětí, 2 znamenité lékaře - vědce, 3 vynikající doktory práv a dceru, která se stala chotí archeologa vynikající světové pověsti univ. prof. PhDr. Josefa Schránila.

Celým svým plodným životem, svou jedinečnou prací odborného lékaře, milého, usměvavého občana zanechal po sobě MUDr. Josef ORT světlou památku.

Dovolte mi, vážení čtenáři, uzavřít toto pojednání o lékařských osobnostech našeho města krátkou úvahou.

Volil jsem název „Stará garda novobydžovských lékařů", jelikož nejmladšímu z nich by bylo dnes 108 let a nejstaršímu 169 let.

Jejich svět, život, stanovení chorob nemocných léčení, poměr k pacientům v tehdejší době byl jiný než dnes. Byli to lidé originální, žili svým specificky lékařským životem, neměli tolik moderních vyšetřovacích pomůcek ke stanavení diagnosy a přece jejich závěry byly moudré, přesné a hodnotné. Vycházely z jejich vzdělání, nadání, postřehu, intuice, originálních nápadů, lásky k povolání, byli osobnostmi tehdejší doby jak obdivovanými, tak velmi váženými. Jejich postavy jsem oživil z vděku k jejich práci pro zdraví tehdejší naší společnosti.

Později se ještě vrátím k několika lékařským osobnostem, rodákům našeho města a kraje, jejichž jména jako vědců jsou ozdobena universitním talárem a jejichž vědecké výzkumy pronikly do celého učeného biologicko-lékařského světa.

Před necelými dvěma léty hodlal jsem napsat o těchto lékařských osobnostech. Velmi obtížné shánění materiálu uveřejnění zdrželo. V závěru děkuji svým přátelům, kteří mně poskytli jak ústním podáním, tak písemnostmi a fotografiemi vzácný materiál ke zpracování této vzpomínky.

Dr. Oldřich Maštálka

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

KOMUKOLI PROSPĚTI MŮŽEŠ, PROSPÍVEJ RÁD, MOŽNO-LI CELÉMU SVĚTU. SLOUŽITI A PROSPÍVATI JE VLASTNOST POVAH VZNEŠENÝCH.

Jan Amos Komenský

KDO DĚLÁ PRO DRUHÉHO, DĚLÁ PRO SEBE.

Latinské přísloví

ŠACHOVÝ ODDÍL

Letošní sezóna je pro náš šachový oddíl velmi úspěšná. Po jasném vítězství v okresním přeboru žákovských družstev, zvýšilo triumf bydžovského šachu družstvo dospělých. Po těžkých a zajímavých bojích jsme přebor vyhráli a postoupili jsme do krajského přeboru II. třídy.

Tabulka okresního přeboru družstva dospělých:

1.	JISKRA N. Bydžov	20,5 : 9,5	8
2.	Spartak HK „B"	17,5 : 12,5	7
3.	Sokol Hořiněves	15 : 15	5
4.	Dukla VLVDÚ HK „B"	13 : 17	5
5.	Sokol Lhota p. Libčany	12 : 18	3
6.	Slavia HK „G"	12 : 18	2

Družstvo hraje ve složení - kapitán Lipa Vl. - Přibyl, Kalina, Němec, Tomáš, Jurička, Suchánek, Fuit, Haken. Oddíl si vytkl za cíl udržet se v krajském přeboru. Pro splnění tohoto náročného úkolu zabezpečil a zúčastnil se několika turnajů.

V květnu jsme pořádali turnaj na počest Dne vítězství. Vítězem se stal Lipa ml., před Kalinou a Chalupou. Naši hráči se také zúčastnili silně obsazených turnajů v Pardubicích, Jaroměři a v Libici nad Cidlinou.

Uspořádali jsme též soutěž - diagramovou - na počest 9. května (pomocí šachové skříňky na náměstí). Nepředpokládali jsme velkou odezvu, proto 26 zájemců z řad šachových luštitelů v našem městě je slušný počet. Na jaře budeme v této formě popularizace šachové hry pokračovat.

Takovou generální přípravou před krajským přeborem bude uspořádání jubilejního již 5. ročníku turnaje „O pohár ředitele PMV" který připravujeme na říjen ve spolupráci se ZO SSM PMV.

Naši hráči jsou si vědomi své vysoké sportovní a morální zodpovědnosti a věřím, že dosavadní zkušenosti získané na turnajích plně uplatní v krajském přeboru, který je velmi silný.

Stanislav Jurička

RUBIKOVA KOSTKA

Šachový oddíl MDPM - JISKRA Nový Bydžov na zahájení své činnosti v tomto roce uspořádal ve spolupráci s OV č. 16 soutěž ve skládání Rubikovy kostky. Bydžovská mládež soutěžila ve čtyřech kategoriích.

Příprava soutěže, rozhodčí se stopkami v ruce, nervozita samotných soutěžících o to vše nasvědčovalo velkému klání. Všichni soutěžící museli složit kostku v základním limitu, který byl pro mladší kategorii 4 min. a starší 3 min. Tři soutěžící v každé kategorii s neplepším časem (čas se pohyboval vesměs 1,30 min.) postoupili do finále.

Finále mladších žáků se stalo jasnou záležitostí pro R. Svěceného, který kostku složil za 51 sek. V kategorii mladších žákyň, byla nejrychlejší P. Svěcená s časem 1,27 min. V kategorii starších žáků zvítězil L. Novotný s časem 50 sek. a v kategorii nejstarších dívek zvítězila M. Bednářová s časem 1,25 min. Za obětavou pomoc při soutěži zaslouží poděkování s. Bílková a Králíčková i s. Vokál, který zastupoval OV č. 16.

Myslíme si, že to byla zdařilá akce pro naši mládež a dohodli jsme se, že náš oddíl bude s OV č. 16 nadále spolupracovat. Uspořádáme „Vánoční šachový turnaj pro mládež" a ještě jednu soutěž ve skládání magické Rubikovy kostky.

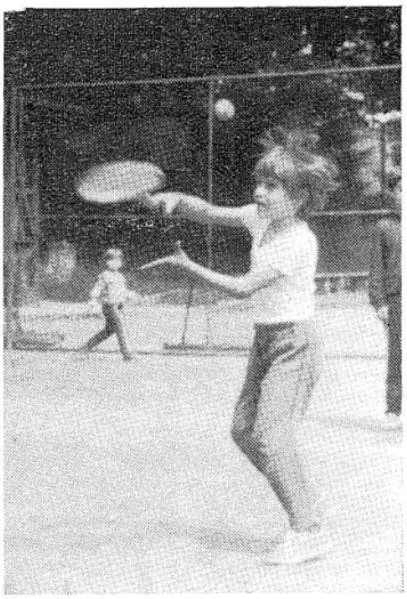
Stanislav Jurička

Tenisová škola

Jedním z nejpalčivějších problémů v práci tenisového oddílu TJ Jiskra Nový Bydžov je trvalý pokles herní úrovně, který se projevil zejména v posledních letech, kdy většina našich družstev sestoupila do nižších soutěží. Novobydžovský tenis patřil již od svého vzniku v roce 1903 mezi přední oddíly a to nejen v rámci východních Čech. Z řad bydžovských tenistů vyšli budoucí mistři republiky i hráči, kteří vozili vavříny i z mezinárodních turnajů. V uplynulých pěti letech je však stále patrnější klesající zájem o tenis a také snižující se herní úroveň. Toto je především patrné v úrovni mládežnických družstev, kde se na naši úroveň a mnohdy i před nás dostaly tenisové oddíly ze Žíželic, Smiřic, Hořic a dalších míst. Nelze pochopitelně dost dobře porovnávat naše výsledky s výsledky hradeckých družstev, která mají neporovnatelně lepší podmínky, ať již po stránce materiálního zabezpečení, vybavení nebo tréninkových prostor. Ovšem to, že jsou naši hráči poráženi od soupeřů z tenisově netradičních míst signalizuje, že v systému výchovy mládeže není v našem oddíle vše v pořádku.

Výbor tenisového oddílu se tímto nedobrým stavem podrobně zabýval a přijal některá konkrétní opatření. Prvním z nich bylo zřízení tenisové přípravky, která pracuje za účinné pomoci Městského domu pionýrů a mládeže. Úkolem této tenisové „školky", v níž jsou soustředěni hráči ve věku 7–9 let, je výchova vybraných talentovaných dětí v předzávodním období.

Dalším z opatření, zaměřených na zlepšení úrovně mládežnických kategorií, bylo rozhodnutí o uspořádání týdenní tenisové školy. Podařilo se zajistit velice kvalifikovaného trenéra, bývalou mistryni ČSSR, zasloužilou

Ze soustředění mladých tenistů

mistryni sportu Vlastu Holečkovou a díky pochopení vedení novobydžovských základních škol se tenisová škola ve dnech 28. 6. – 2. 7. uskutečnila.

Tenisové školy se zúčastnilo celkem 26 hráčů, rozdělených do dvou skupin. V prvé skupině byli zařazeni členové závodních družstev. Jejich trénink byl zaměřen na zdokonalování jednotlivých úderů, v čemž se ukázal jako vynikající pomocník také nahrávací stroj, který s sebou V. Holečková přivezla, a dále na rozvoj taktiky a herních činností. Druhou skupinu tvořili členové přípravky a několik nových členů. Tato skupina měla svůj trénink zaměřen na postupný nácvik jednotlivých úderů a také na zvýšení kondiční úrovně.

Můžeme konstatovat, že tenisová škola splnila účel, pro který byla pořádána. Starší hráči odstranili některé ze svých nedostatků a ti mladší si během týdne osvojili mnohé ze základů tenisové abecedy. Především však všichni poznali, že cesta k tenisovému mistrovství je dlouhá a těžká a že vyžaduje od každého hráče mnoho tréninkového úsilí. Je pochopitelné, že za týden z nikoho nevyroste nový Ledl či Mandlíková. I tak se však projevilo několik výrazných talentů (David Nechuta, Daniela Brandnová). Pro vedoucí a trenéry byla tenisová škola rovněž přínosem, neboť měli možnost si osvojit mnoho nových tréninkových metod a postupů, které je možno aplikovat v průběhu celého roku.

Lze říci, že díky péči výboru tenisového oddílu byla zahájena cesta k obnovení pozic novobydžovského tenisu. Věříme, že při poctivém přístupu všech hráčů, trenérů a funkcionářů a za pomoci rodičů a dalších příznivců se podaří v brzké době vrátit novobydžovskému tenisu postavení, na které vzhledem ke své osmdesátileté tradici patří.

Aby se nezapomnělo... VII. část

Nešťastná doba heydrichiády utlumila navenek kulturní život celého národa. Byli jsme zpočátku bezradni — jak dál? Co bude s celou naší kulturou, co budou dál vyvádět ty hnědé hyeny, když spravedlivou rukou byl ze světa zprovozen vůdce celé smečky v protektorátě? Bylo nutno být ve střehu a hledat všechny možné cestičky, jak se zase sejít se svými diváky, jak jim dát posilu v dobách nejtemnějších.

26. května v tom nešťastném roce 1942 jsme se hrou Julia Zeyera „Stará historie" rozloučili nakrátko s naším milým obecenstvem. Teprve 19. července jsme to zkusili nejprve na venkově. Zajeli jsme do Klamoše, která byla tehdy již starým ochotnickým střediskem, se hrou „Nic mi neslibuj", ve které oslavila v lednu toho roku svou 100. hru Liduška Kabeláková. A když jsme uspěli v Klamoši a bylo ticho, zkusili jsme to hned o bydžovské pouti 15. a 16. srpna historickou freskou veselejšího žánru, kterou napsal náš milý přítel dr. Karel Krpata. Hra se jmenovala „Hvězdy nad hradem" a její uvedení mělo být jakousi náplastí i na bolest dr. Karla Krpaty, že jsme nemohli s jeho milovaným „Tassem" zajet do Hronova. Autor přijel, byl u nás po oba dny se svojí manželkou a bylo jim mezi námi dobře. Dr. Krpata totiž velmi trpěl smrtí svého nejlepšího přítele Jaroslava Marii a nesl to tím hůř, že byl osobně zaníceným vlastencem a těžce nesl to příkoří, které nám „ochránci" připravovali. V září jsme ještě s touto hrou zajeli do Chlumce n. C. a do Hořic, kde také plála svíce ochotnického nadšení naplno.

26. září měla premiéru hra Lad. Stroupežnického „Na valdštejnské šachtě", je to hra velmi silně sociálně zaostřena, jedná se v ní o stávky dělníků na šachtě, hráli jsme ji na 50. výročí úmrtí autora. Obecenstvo nás pochopilo a po oba večery panovala v hledišti nálada, která se přenesla z jeviště — vzdor, semknutost potlačených a utlačovaných. Skopové hlavy, které schvalovaly seznamy povolených her pro celý protektorát, věřily tomu, že 50 let mrtvý autor už nemůže budování říše ublížit.

Chlumečtí ochotníci nám oplatili naši návštěvu u nich a sehráli u nás svého „Caesara" a Hořice přijely s „Isabelou španělskou". My jsme mezi tím stačili nastudovat kouzelnou pohádkovou hru Miloše Lišky „Švec a čert", celá v hanáckém nářečí, v krojích, s muzikou a hezkými písničkami. Divákům při ní bylo tak dobře, že jsme ji museli hrát celkem čtyřikrát. Potřebovali také pomoci naši občané v našem pohraničí. Zajeli jsme tedy do Železného Brodu a zahráli jim tam Stroupežnického „Valdštejnskou šachtu". To jste měli vidět, jak jsme si šli pěkně do noty s těmi sklářskými „rebelanty", jak nás pochopili, jak jim oči svítily vzdorem, tajným nadšením a vírou, že to není tak zlé a že zase budou pány toho všeho kolem sebe, že ta germánská sebranka jednoho dne půjde s rancem na zádech tam, kam je to tolik táhlo.

A tak jsme se pomalu zotavovali z toho hrozného zla, které na nás sedělo a dusilo všechno české. Ani jsme se nenadáli a přiblížily se vánoce. Tak a co teď? O vánocích a velikonocích se přece u nás v divadle již dlouhá léta hrálo a zpívalo! Tak ale teď byla každá rada drahá — co vybrat? Nemůže to být nějaká laciná operetka, na to nebyla doba! Bude možné vybrat nějakou hru s hudbou, která by také něco divákům řekla? A seděli jsme celé večery ve spolkové místnosti, celá neděl'ní dopoledne jsme prochodili po bydžovském korse na náměstí a neustále diskutovali, navrhovali a hned zase zavrhovali to i ono — až přišla pomoc nevídaná, nečekaná, jako ušitá na dobu, účel i soubor. Na jiném místě tohoto čísla píši ve vzpomínce na Jiřího Červeného o „Dr. Fiakrovi". Ano pomoc přišla z jeho strany. Tato hra totiž, jejímž byl spoluautorem, právě začínala běžet ve Švandově divadle v Praze a slavila tam velké úspěchy. A navíc — byla o bydžovských merendách, na jevišti se mluvilo celý večer jen o tom — i když v náznaku, navíc byla tato opereta obdařena kouzelnou hudbou. Libreto zásluhou obou autorů dr. Jiřího Červeného a Saši Razova mělo také mimořádnou úroveň a tak tedy rozhodnuto, uváženo, obsazeno ,objednáno a jedem... Zároveň bylo pamatováno ještě na jednu věc — náš zasloužilý člen a první tenorista Drago Čáslavský se chtěl nějak hezky rozloučit se svým milým publikem, odcházel totiž na dráhu profesionálního zpěváka do pražských divadel. Byla tato hra tedy zároveň zvolena jako jeho 100. hra jubilejní — a bylo to jubileum po všech stránkách slavné. Hra hned od počátku chytila diváky, vždyť byli doma, první jednání se odehrávalo na dvoře měšťanského pivovaru za radnicí, druhé jednání na Podhájí, na diváky hledělo s jeviště panorama metličanského kostelíka, o veselost po celý večer se starala ve hře část herců, kteří hráli bydžovské dragouny. Ale hra měla i vážné chvilky, hodně slziček padlo v hledišti za těch prvních 8 večerů, po které se hra mezi vánocemi a Novým rokem hrála! A jak by ne — Dr. Fiakr vzpomínal na své mládí, kdy musel odejít ze svého rodného kraje, který měl tak rád, vzpomíná na to ve své písni, která je snad jednou z nejhezčích, jenž byly na toto téma komponovány v tomto žánru. Však si vzpomeňte, vy všichni, kteří jste třeba chodili na naše večery „Občanské výbory se baví", vynutili jste si její opakování v obou večerech. Jak by tehdy v roce 1942 nepůsobila na Vás, naše diváky, nestyděli jste se tenkrát za slzy v očích, když dr. Fiakr ve své písni takto pěl o svém rodném kraji:

Jak je kouzelný můj rodný kraj,
když měsíc naň se dívá,
je to opravdu ten zemský ráj,
o němž srdce moje zpívá.

Jemu dávám pláč i smích
a vzpomínám si na něj každý den,
ve vůni květů lipových
já bloudím štěstím omámen.

Krásná vidino, můj sladký sne,
má holubice bílá,
šťastnou dobrou noc, vy Čechy mé,
i ty Moravěnko milá.

Byl jsem často tvůj nehodný syn
a lásku tvou jsem zradil,
ale přec mě hřál tvůj teplý klín
a tvůj dech mou bolest hladil.

Přísahám ti, přísahám,
že zůstal jsem ti věrný v srdci svém,
ty země krásná rád tě mám,
tvůj osud mým je osudem.

Krásná vidino, můj sladký sne,
má holubice bílá,
jděte v míru spát, vy Čechy mé,
i ty Moravěnko milá.

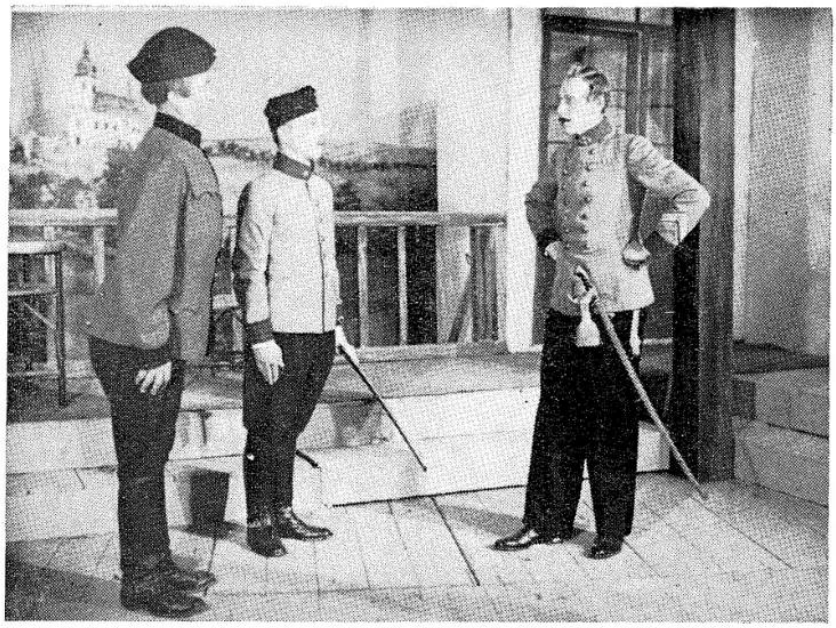

Ze hry Cizinec (1943) F. Řehák a J. Čelišová - Hezká

Kdo tyto večery s námi v divadle toho roku dvaačtyřicátého neprožil, nepochopí, co to bylo za nádherné večery, po písni zůstalo dlouho ticho v hledišti — hudba umlkla — na jevišti se nic nepohnulo — nikdo nechtěl tu krásnou chvilku rušit — všichni v té chvíli jsme mysleli ale na jedno — jak ještě dlouho budeme moci v tom svém rodném kraji v klidu žít, pracovat... Pak náhle chvilka nostalgie se proměnila v bouři nadšení a potlesku, píseň zněla znovu a znovu — stejně mile, stejně sladce.

Tak jsme tedy mluvili s našimi diváky v tom krutém roce 1942. Operetou „Dr. Fiakr" se s námi rozloučil Draga Časlavský a nastoupil velmi úspěšnou dráhu profesionálního herce v pražských divadlech. Byl pak prvním tenoristou divadla v Karlíně a potom působil jako ředitel operety v Teplicích.

Přišel rok 1943, opakovaly se na zájezdech hry z minulého roku a připravovala se hra, která běžela s velkým úspěchem v Národním divadle — hra o veliké lásce pana Petra Voka z Rožmberka k prosté dívce, kterou její autor Jan Bor nazval „Zuzana Vojířová". Velké úspěchy v titulní roli slavila Mařenka Kyselová. Hra se velmi líbila, 5 repríz v jednom týdnu. A čím se atmosféra stávala těžší, tím jsme vymýšleli stále hry povzbudivější, jen abychom to všichni ve zdraví přečkali. Hrála se dramatizace Erbenovy „Kytice", po celého půl roku se držela na repertoáru povedená rytířská taškařice starého autora Šimona Karla Macháčka „Ženichové". Trio starých rytířů, kteří si namlouvali mladou fešnou dcerku Militku sousedního vladyky, rozesmávalo celá hlediště nejen v Bydžově, ale i v Kosicích, hrála se pro školy, pro zájmová sdružení a do soutěže mladých divadelníků, protože toto představení hrálo „Studio". 4× se hrála také velmi

Opereta „Dr. Fiakr" (r. 1942)

líbivá hra o tvrdých chlapech a jejich osudech při dobývání severního pólu, „Stanice Gordion", pak přišla na pořad veršovaná hra Svatopluka Kadlece „Žena nejsou housle". Závažným představením byla hra holandského autora Antona Coolena „Cizinec", velmi dobře přijatá našimi diváky pro hloubku svého námětu. Na vánoce jsme pak připravili Strojilovu komedii „Rodinná pouta", na Silvestra pak komedii „Prodaný dědeček" a byl tady konec roku 1943. Copak nám přinese ten příští rok — to jsme si říkali všichni, když jsme si po silvestrovském představení v šatně společně popřáli nový rok. Jaká přání to byla, to jistě nemusím opakovat, bylo to vlastně jedno jediné přání, aby ta mravní bída „nadlidí" vzala už konec, na frontě se to začínalo obracet a pro nás nastávaly kruté doby, každé slovo, každý projev se hlídal, censura řádila jako pominutá, ale čím víc dávala pozor, tím se objevovalo ve hrách více míst, která neuhlídali a která jsme se snažili patřičně zdůraznit, ať hereckým projevem, slovem, scénou nebo hudbou.

Ale jak to všechno bylo v posledních dvou letech v divadle a jeho zákulisí, o tom zase příště.

Jiří Červený a Nový Bydžov

Dne 14. 8. 1887 před devadesátipěti lety a 6. 5. před dvaceti lety zemřel. Tato data patří dr. Jiřímu Červenému, zakladateli a tvůrci českého kabaretu, duchovnímu otci našeho nejpopulárnějšího kabaretu „Červená sedma". Není účelem těchto řádek hodnotit celé jeho životní dílo, chtějí jen připomenout tu krátkou dobu z jeho života, kterou prožil mezi námi, bydžovskými ochotníky a mezi přáteli v našem městě. A jak se k nám dostal? Měl v našem městě bratra Václava, kterého často navštěvoval. Při svých návštěvách se jednak od svého bratra, jednak od bydžovských občanů dověděl o práci bydžovského divadelního souboru. A protože ho „prkna, jež znamenají svět", vždy přitahovala, začal se o činnost našeho spolku zajímat blíže. Seznámil se s několika členy, poznal blíže práci v divadle, viděl, jak čile si vede soubor nejen v činohře, ale jak na vysoké úrovni je také jeho operetní práce, snažil se nejen radou, ale i skutky pomoci našemu souboru. A tak se stalo, že právě měla ve Švandově divadle v Praze premiéru nová úspěšná opereta „Divá Bára", jejímž spoluautorem libreta byl shodou okolností i dr. Jiří Červený. Slovo dalo slovo, přivezl knížku a hned se studovalo. To bylo o velikonocích v roce 1940, kdy byla slavnostní premiéra této operety. Dr. Jiří Červený byl samozřejmě přítomen, ale přivedl s sebou také svého kamaráda a spoluautora operety Sašu Razova. V prvé sérii měla „Divá Bára" hned 9 repríz, pak se hrála ještě v létě v Metličanech. Oba autoři byli samozřejmě opět přítomni — přátelství se utužovala, autoři se seznamovali nejen s historií našeho souboru, ale měli zájem i o minulost našeho města. Než jsme se nadáli, přivezli autoři novou operetu, tentokrát ze života Františka Kmocha, která se jmenovala „Kolíne, Kolíne". A tak jsme se do ní hned dali a už o bydžovské pouti dne 10. srpna 1940 měla premiéru. Oba autoři trávili celou pouť

Pokračování na str. 10

Dokončení ze str. 9

v Bydžově a s námi v zákulisí divadla. Tak se oba, hlavně však dr. Jiří Červený, který zde byl častěji, seznámili s řadou našich členů i ostatních občanů a našli zde řadu nových dobrých přátel. Dr. Jiří Červený se velmi zajímal také o studentský život našeho města, nechal si vypravovat o původu a historii bydžovských merend. Šel se také se svým kamarádem Sašou Razovem podívat na památky na merendy do bydžovského muzea, kam jsme je zavedli. Tato zvláštní a v republice ojedinělá výsada bydžovských studentů nedala autorům spát. Tak se jim námět zalíbil, že začali uvažovat o jeho ztvárnění v operetě. A jak sem tak dr. Jiří Červený často jezdil, přivezl jednou s sebou výtvarníka ze Švandova divadla, nic neříkali, pokoukali, pochodili po městě, dr. Červený se jen usmíval, nic neříkal, šli se také podívat do muzea na historický merendní prapor. Malíř si vždycky něco načrtl a zase odjeli. Až jednou mezi nás dr. Červený přišel a jen tak mezi řečí večer ve spolkové místnosti u Mrázů prohodil: „Tak budeme mít se Sašou zase ve Švandáku premiéru!" Byli jsme samozřejmě zvědavi, co to bude a jestli by se to dalo u nás hrát. Jiří Červený se jen lišácky usmál a prohodil: „Jestli by se mohlo? Jen co to bude mít premiéru, hned to přivezu, abyste nás tady nepředběhli, ale udělá vám to jistě velkou radost, víte o čem ta opereta je? Tak abyste to věděli, o vaši merendě a jmenuje se „Dr. Fiakr"!" To byla bomba! Nemohli jsme se dočkat, kdy už knížku dostaneme. Premiéra v Praze měla velký úspěch, hrála se pak plné dvě sezóny. A tak jsme se i my dočkali vytouženého večera, kdy Jiří Červený přivezl knížku a dali jsme se do studování. Premiéra u nás byla o vánocích v roce 1942.

Dr. Jiří Červený jakmile si udělal chvilku, přijížděl do Bydžova, chodil mezi nás, měl zájem o kulturní dění v našem městě. Proto není také náhodou, že při hudebních produkcích, které se v rámci našeho města pořádají, pamatujeme na něho vždy s nějakou písničkou, kterých má bezpočet a podle možností vždy přinášíme nějakou novou, jeho, kterou naši občané ještě neznají. Chceme mu tím alespoň částečně splatit ten dluh, který máme, za to, že rád mezi nás chodil, že celou jednu svoji hru věnoval životu v našem městě a že mu bylo mezi námi dobře.

Proto také ta dnešní vzpomínka na člověka dobrého srdce — spisovatele, básníka, textaře, hudebního skladatele, konferenciéra, herce. To všechno ve svém kabaretu provozoval, aby všem lidem bylo dobře, aby po dobré práci našli také večer příjemné zábavy, o to mu šlo, o to také celý život usiloval. Kabaret byl jeho život. A závěrem jeho vyznání v písni, která se jmenuje „Můj životopis" a jenž vznikla v roce 1917:

Kamarádi studovali
a nosili baret,
ale já se od té chvíle
staral o kabaret.

Kamarádi milovali
a tiskli ret na ret;
já však žádné děvče neměl,
žil jsem pro kabaret.

Kamarádi cestovali,
lezli na minaret;
já však pořád seděl v Praze,
chodil na kabaret.

Kamarádi flámovali,
pili drahý klaret;
já bez vína, bez cigaret
psal jsem pro kabaret.

Z. Smutný, rež. div. souboru „Jirásek"

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Naši lékaři odpovídají

INFARKT - HYPERTENSE - DIABETES

Druhá přednáška z cyklu „Umění zdravě žít", kterou uskutečnila IV. ZO ČSČK v Novém Bydžově ve spolupráci s ČSŽ, byla přednáška MUDr. J. Starosty, zástupce primáře interního oddělení v Novém Bydžově na téma: Infarkt, vysoký krevní tlak, cukrovka.

Podmínkou šťastného a spokojeného života je pocit dobrého zdraví. Srdce člověka pracuje od narození nepřetržitě jako motor a jako každý motor potřebuje pohonnou látku. Tou je pro srdce kyslík. Kyslík se přivádí do srdce s krví věnčitými tepnami, které se s přibývajícím věkem stávají méně pružnými. V cévních stěnách se usazuje tuk a vazivo, jejich průchodnost se zužuje. Těmto změnám se říká ateroskleróza. Při zúžení věnčitých tepen vázne dodávka kyslíku do srdečního svalu, což může při zvýšené tělesné nebo duševní zátěži vyvolat záchvaty srdeční anginy. Jestliže věnčité tepny neprokrví určitý úsek srdečního svalu, nemá tento dostatek kyslíku, vyřazuje se z činnosti — dochází k infarktu.

Nebezpečí vzniku srdeční anginy nebo infarktu srdečního svalu zvyšuje vysoký krevní tlak, který zatěžuje činnost srdce. Posluchači se dozvěděli, jak předcházet onemocnění srdce a vysokému krevnímu tlaku. Nejúčinnější prostředkem jako vždy je zdravý způsob života. Člověk dnešní doby by měl odstranit nebo alespoň snížit rizikové faktory, ke kterým patří: nesprávná výživa, nedostatek tělesného pohybu, nadměrná tělesná váha, dlouhodobá duševní zátěž (stress), kouření. Dále se seznámili s příznaky, léčbou a komplexními opatřeními, které se provádí v rámci kardiovaskulárního programu. Při interních odděleních vznikají koronární jednotky, prohlubuje se rehabilitační péče, zřizují se rekondiční tábory pro kardiaky, nemocní se doléčují v lázních. Správnou léčbou a důsledným dodržováním lékařem určeného režimu se stav nemocných ve většině upraví tak, že se mohou plnohodnotně zapojit do normálního života.

Další velice rozšířenou chorobou mezi populací je cukrovka. Cukrovka je vleklé onemocnění, které způsobuje nedostatek insulinu. Rovněž péče o diabetiky je komplexně rozpracována. Všichni nemocní dochází na pravidelné kontroly do diabetické poradny. Cukrovka se může vyskytnout v každém věku, může probíhat bez příznaků nebo působit značné obtíže. Proto u některých diabetiků stačí léčba pouhou dietou, jindy se musí podávat Insulin nebo perorálně antidiabetika. Pacienti, kteří se řídí přesně lékařskými pokyny, jsou ukáznění, přesně dodržují dietu a režim, nemají vážnější zdravotní problémy a mají dobrou pracovní schopnost. Jeho informace z hlediska očního lékaře doplnil MUDr. F. Hradecký. U diabetiků se častěji objevuje ječné zrno, jsou vnímavější na zánět spojivek, při začátku onemocnění se často mění i jejich zraková ostrost. Také on zdůraznil nutnost důsledného dodržování režimu a diety, aby se oddálilo zhoršování chorobných změn.

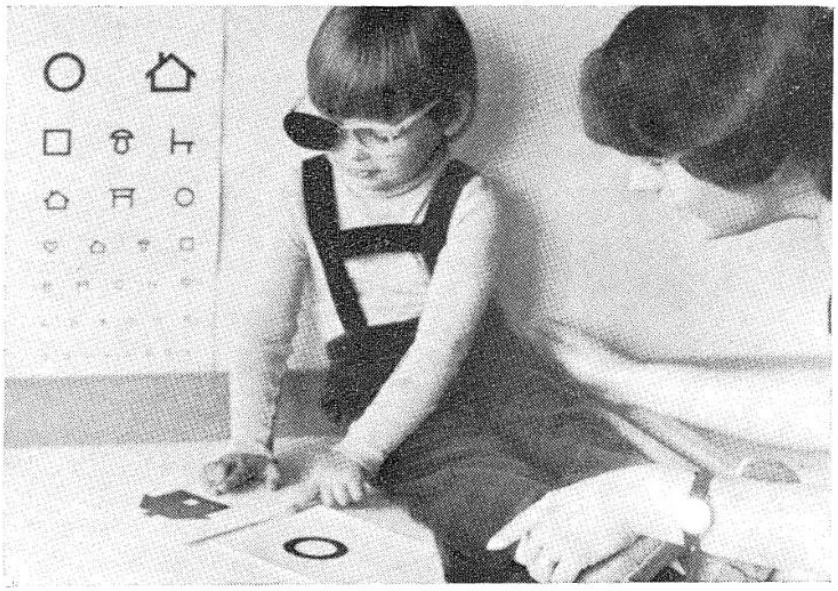
Závěrem lze říci, že pokud lidé sami ze svého života neodstraní rizikové faktory a nebudou žít přiměřeně svému zdravotnímu stavu, nemohou spoléhat na všemocnost léků.

A. V.

TUPOZRAKOST (amblyopie)

Dobré smysly — zrak, sluch, čich, chuť a hmat — jsou velmi důležitým předpokladem pro život. A přece není pravidlem, aby si rodiče sami u svých dětí kontrolovali, zda tomu tak opravdu je. Většinou považují za samozřejmé, že jejich dítě dobře vidí a slyší, ale tomu tak vždy být nemusí.

Dítě může být postiženo někdy i značnou poruchou zraku na jednom oku a rodiče po mnoho let nevědí, že jejich syn nebo dcera vidí jedním okem velmi špatně. Nejčastější poruchou zraku, která se na jednom oku objevuje, je tupozrakost. Bývá zpravidla provázena šilháním, může se ale vyvinout i bez něho. Vyskytuje se asi u 4 procent všech dětí. Tupozrakost lze ve většině případů úspěšně léčit — ale jen tehdy — objeví-li se včas a začne-li se také včas a důsledně léčit. Vývoj zraku u dítěte trvá velmi dlouho. Dá se zhruba říci, že zrak dítěte je vyvinut do dokonalosti teprve v 6—7 letech. Tento dlouhý vývoj dává nejen možnost vzniku poruch jako je šilhání nebo tupozrakost, ale také možnost úspěšné léčby, pokud je vada odhalena včas — to znamená nejpozději do 3 let a pak svědomitě léčena dle rad lékaře.

Tupozrakost bez šilhání můžeme zjistit jedině tak, že dítě dobře vyzkoušíme, jak vidí. Dle zkušenosti mohou takovou zkouškou provést rodiče doma, a to s dítětem již 2 1/2 až 3 letým. U lékaře bývají totiž i starší děti plaché, neodpovídají dobře a těžko se lze s nimi dorozumět. V domácím prostředí se dítě nebojí. Rodiče zvyky svého dítěte znají a také vědí, jaké obrázky poznná. Proto se zpravidla podaří doma přezkoušet dítě mnohem dříve než v ordinaci lékaře.

Jak se můžeme přesvědčit, že má dítě dobrý zrak? Dítě s dobrým zrakem rozezná na vzdálenost 5 metrů obrázek vysoký 1—2 cm. Nerozezná-li dítě jedním nebo druhým okem obrázek 3 nebo více centimetrů, má pravděpodobně poruchu vidění a mělo by být vyšetřeno lékařem. Zkouška zraku se musí provést za dobrého osvětlení, a to tak, aby světlo nepadalo dítěti do obličeje. Dítě poznává jednoduché obrázky, například čtvereček, kolečko, domeček ap. Starší děti se vyšetřují pomocí písmene E a dítě určuje, kam ukazují nožičky.

Tupozraké dítě má v životě mnoho nevýhod. Jeho zrak je u něho zvýšenou měrou ohrožen, protože při hře nebo práci lépe vidící oko přivrací a tím může snadněji dojít k poranění zdravého oka. I když se takového nic nestane, je tupozraké dítě předem vyloučeno z mnoha povolání, jako je letectví, doprava, jemná mechanika, obsluha složitějších strojů ap. Sociální dosah této vady je v tom, že mnoho tupozrakých se po ztrátě vidění na lepším oku stane invalidními a že mnoho mladých lidí je omezeno pro tupozrakost ve výběru povolání.

Nelitujte proto pro své dítě 30 minut času na přezkoušení zraku. Uchráníte je tím těžkostí v životě a sebe výčitek z nedbalosti. Pokud si nejste jisti, že Vaše dítě dobře vidí, poraďte se se svým lékařem.

A. V.

Tradiční výstava

Základní organizace Českého svazu chovatelů pořádá pravidelně o Novobydžovské pouti výstavu drobného zvířectva, králíků, holubů, drůbeže, exotů a kožešinových zvířat. Již po několik tet je výstava rozšířena o výstavu kaktusů.

V letošním roce se konala výstava ve dnech 14. a 15. srpna 82 v chovatelském středisku na zahradě proti VČDZ. O výstavu byl velký zájem. Zúčastnili se chovatelé z celého okolí i mimo okres. Zvířata si prohlédli i nechovatelé a obdivovali některé exponáty jak u zvířat tak i u kaktusů. Výstavu navštívilo více jak 4 000 lidí.

Uspořádání výstavy je velmi náročné na expoziční zařízení, zhotovení katalogů, oceňování zvířat apod. Celkem bylo vystavováno 1.257 kusů zvířat: 575 králíků, 133 drůbeže velké, 106 drůbeže zakrslé, 17 drůbeže vodní, 6 bažantů, 12 voliér holubů t. j. 62 kusů, 145 holubů v klecích. Exotické ptactvo bylo vystavováno ve 45 klecích v počtu 208 kusů.

Celkem se zúčastnilo výstavy 165 vystavovatelů, nejen z našeho okresu, ale i z Jičína, Nové Paky, Čelákovic, Turnova, Ostrova nad Ohří, Dvůr Králové, Křince, Pardubic a dalších míst.

Zvířata byla dopravena na výstaviště již ve čtvrtek večer a v pátek se provádělo posuzování. To zajišťují odborníci tzn. posuzovatelé, které deleguje nadřízený orgán ČSCH - PRAHA. Na naší výstavě tuto odpovědnou práci provádělo celkem 12 posuzovatelů.

Při posuzování byla vybrána ta nejlepší zvířata a byly uděleny čestné ceny za vystavované exponáty U králíků bylo předáno 17 čestných cen, u holubů 11, u drůbeže 10, u exotů 2 a u kaktusů 3 ceny.

Dále ZO ČSCH prováděla soutěž u kolekcí 3 zvířat. Rovněž zde bylo provedeno vyhodnocení a předání cen od OV ČSCH Hradec Králové I., II. III. a IV. Nejlépe se umístil František Volejník z Nového Bydžova, Ezopova 1666. Jmenovaný je dlouholetým chovatelem králíků velký světlý stříbřitý a docílil nejvíce bodů.

Nejlepší umístění docílila chovatelka Dana Svatoňová z Humburk čp. 36 u králíka Angora získala ocenění 96 bodů.

Nejlepší mladý chovatel byl v expozici drůbeže Jindřich Pořízek ml. z Nového Bydžova, Ezopova 1665.

Nejlepší ohodnocení u vystavených kaktusů získal Jindřich Kobr, z Nového Bydžova, Lidická 620.

Na výstavě byl prováděn prodej zvířat nejen chovatelům organizovaným, ale všem, kteří projevili zájem o zakoupení chovného zvířete.

Poznáváte je?

Byl rok po válce, když „děvčata" na této fotografii jako patnáctiletá končila školní docházku na tehdejší Dívčí měšťanské škole. Loňského roku už každá z nich oslavila dvě kulatá jubilea: třicet pět let od skončení základní školy a „význačné" jubileum — padesát let života.

Jistě i Vám se stalo, že při pohledu na starou vybledlou fotografii ze školních let jste si uvědomili nejen jak ten čas letí, ale i to, že jste se — tehdejší spolužáci a mnohdy i dobří kamarádi - rozprchli do světa a že o sobě téměř nic nevíte.

Přání sejít se po těch mnoha letech se našim „děvčatům" splnilo, díky několika obětavým organizátorkám (D. Kučerové - Marečkové, L. Koutové - Patkové a K. Laurinové - Polákové.) Vždyť se všechna vdala, a změnila svá jména, velká většina změnila bydliště a řada z nich hned po osvobození odešla s rodiči dosídlovat pohraničí... Přes to všechno se podařilo většinu spolužaček objevit a tak se mohl už v loňském roce, první zářijovou sobotu uskutečnit „sjezd padesátnic". Ten byl tak úspěšný, že přítomné se rozhodly pátrat dál po dosud „nezvěstných" a příští rok — i s nimi — sjezd zopakovat. Stalo se tak 4. září 1982.

Asi vás napadne, jak takový sjezd, kdy se mnoho lidí nevidí třeba těch 35—36 let, vypadá.

Mohu vám prozradit, že je velmi krásný. Prvním poznatkem každého je, že nikoho z přítomných nezná a že ty přítomné ženy „středního věku" jsme nikdy předtím určitě ani neviděly. Pak se vytahují staré školní fotografie a společně se na nich hledá. A stane se div — roky se smazávají, vrásek a šedivých vlasů ubývá a skutečně — jsme to my! A vlastně jsme se vůbec nezměnily! A že jsme se vdaly, máme každá svou rodinu, problémy, jiné zaměstnání? O to více si máme o všem povídat! A že při vzájemném „představování" už víc než o sobě povídáme o svých dětech a vnoučatech, je u žen v našich letech téměř zákonité.

A vzpomínáme... Nejen na školu (ve které jsme se byly podívat), na učitele, školní výlety, ale i na neděl ní bydžovské korsa na náměstí, procházky na Venturku — tehdy pěkné výletní restaurace, sáňkování na Metličáku, pěkné tancovačky s nezbytným doprovodem garde... Vzpomínáme na dobu, kdy jsme se ještě dělili na bohaté a chudé, katolíky a jinověrce městské a přespoláky — a srovnáváme s dneškem. Všem se nám vede dobře, a i přes problémy, které má každá, jsme spokojené. Naše děti a vnoučata se mají líp než my, dosahují vyšších vzdělání a hlavně — neznají ty kastovní rozdíly.

Vyhražené hodiny rychle ubíhají. Dosud „cizí" lidé se rozcházejí, ale šťastní a bohatší o obnovená přátelství.

Ing. Jar. Havlová - Klozová

Ze sjezdu absolventek dívčí měšťanské školy

ZO ČSCH NOVÝ BYDŽOV

Organizace byla v Novém Bydžově založena před 54 lety. V současné době má 79 členů.

V roce 1981 jsme dodali 388 ks králíků tj. 1008 kg masa, 10 080 vajec, 53 kg ovčí vlny, 2398 králičích kožek. Chovatelé získávají krmnou základnu vlastní nebo prostor těžko přístupných příkopů, cest a parků.

ZO hospodaří na 2 ha luk, a 2 ha orné půdy. Produkty jsou přidělovány členům za režijní cenu. Každý chovatel má povinnou dodávku, kterou splní a ještě mu zbývá pro vlastní spotřebu.

Každým rokem jsou postihováni chovatelé králíků výskytem nemoci „Mixomatosa". I když je prováděno plošné očkování, onemocnění se objevuje i když má slabší průběh. V příštím Zpravodaji vás budeme podrobněji informovat o opatřeních, které se provádějí proti této chorobě.

Naše ZO patří k nejlepším v okrese Hradec Králové. Výsledky představují na specielních výstavách v okrese i kraji. Další zkušenosti získávají při návštěvách výstav celostátních i zahraničních. V srpnu jsme navštívili národní výstavu mláďat králíků ČSR, která se konala ve Slavkově u Brna a kde vystavovalo 971 chovatelů. Zájezdy se uskutečňují s příslušníky rodiny. Žádný chovatel se nespokojí s chovným materiálem, který má doma, hledá zlepšení a zkvalitnění svého chovu, a to nákupem prvotřídních zvířat. Věříme, že i v příštím roce se nám podaří uspořádat podívanou na výstavě nejen dospělým, ale i mládeži, kterou v našich řadách ráđi uvítáme.

Václav Jelínek

Součástí letošní výstavy drobného zvířectva byla i samostatná expozice kaktusů, pořádaná členy Klubu kaktusářů Alberta Vojtěcha Friče v Novém Bydžově. Naše fóliové přístřeší o rozměrech 10×6 metrů poskytuje ideální růstové a výstavní možnosti kaktusům, které zde rozkvétají.

Výstava kaktusů

Výstavy se účastnilo 20 členů místní kaktusářské organizace, kteří předvedli výběr své pěstitelské činnosti. Věřte, máme se čím pochlubit. Exempláře vzácných rodů Ariocarpusů, Astrophyt, Coryphant, Gymnocalycií, Mamillarií, Notocactusů, Melocactusů, Parodií, Thelocactusů a mnoho dalších dokazují dobrou pěstitelskou úroveň řady členů novobydžovské kaktusářské organizace.

Jednotlivé expozice měl možnost hodnotit každý z přítomných návštěvníků. Dobrý ohlas byl pochvalou i povzbuzením v pěstební činnosti každého kaktusáře.

Náš prodejní stánek kaktusů poskytoval množství rostlin, které byly vystaveny, a které si mohl každý zakoupit. Zároveň jsme poskytovali poradenskou službu.

Výstava kaktusů byla vyvrcholením naší činnosti, která přibližuje naší zálibu široké veřejnosti, a stala se i společenskou událostí našeho města.

Boj proti recidivě a alkoholismu

Celkovou trestnou činnost v ČSSR ovlivňují faktory, mezi které lze zařadit recidivu, kriminalitu mládeže, alkoholismus, kriminalitu ve velkých městech a aglomeracích a nabývání majetku z nepoctivých zdrojů.

Podíl recidivistů na celkové trestné činnosti má poměrně trvalý charakter a pohybuje se kolem 40%. Například v roce 1970 bylo z celkového počtu žalovaných osob 37,2% recidivistů, v roce 1980 41,3%. Ze statistik dále vyplývá, že i když dochází k výkyvům v celkových počtech pachatelů trestných činů, podíl recidivistů na těchto počtech se téměř nemění a je vysoký. U recidivy speciální (pachatelé stíhání za trestnou činnost stejného druhu) je procento vyšší a trvale se pohybuje kolem 50%. 90% všech recidivistů bylo dříve trestáno pro **úmyslný trestný čin.** Podíl recidivistů na jednotlivých druzích trestné činnosti není stejný. Recidiva převládá u pachatelů majetkové trestné činnosti a u takových trestných činů, kterých se dopouštějí deklasované a asociální živly (například trestný čin zanedbáváním povinné výživy).

Recidiva u mladistvých pachatelů trestné činnosti nedosahuje tak vysokého stupně jako u dospělých. Většina dospělých recidivistů však spáchala svůj první trestný čin před dovršením 18 let věku.

Většina recidivistů pochází z rodin neúplných a disfunkčních. Nepříznivé podmínky v rodině negativně ovlivňovaly psychiku těchto lidí. Pro recidivisty je typická hluboká porucha socializace, většinou v důsledku snížených intelektových schopností i nedostatečné pracovní kvalifikace.

Závažným negativním jevem současnosti je rovněž trestná činnost mládeže. Kriminalita mládeže nepředstavuje však v naší společnosti významnější podíl na celkové kriminalitě a podstatně se odlišuje v kvantitě i kvalitě od kriminality mládeže v kapitalistických státech.

Na mládež jako na nejpočetnější část populace je zaměřené rozkladné ideologické působení buržoazní propagandy imperialistických zemí. Všechny nástroje vlivu na myšlení lidí a zejména na mladou generaci, které má buržoazie k dispozici (tisk, film, rozhlas i televize) jsou mobilizovány k tomu, aby pomlouvaly socialismus a vštěpovaly zejména mladým lidem představu o obecném „blahobytu" v kapitalistických zemích.

Zaměření na mladé lidi není náhodné. Buržoazní propaganda se snaží zneužívat některých psychických zvláštností mladých lidí jako je sugestibilita myšlení, snadné podléhání výrazně působícím podnětům, překotnost ve vytváření názorů a zobecňování, sklon k dobrodružnosti a touha odlišovat se. V různých publikacích, relacích rozhlasu je zdůrazňována skupinová „výlučnost" mladých lidí, vyzvedávána výjimečnost a rozdílnost jejich myšlení oproti starší generaci, zneužíváme tzv. nezávislé a „kritické myšlení". Výsledkem buržoazní propagandy má být odvrácení mladých lidí od socialismu.

Vznik a vývoj trestné činnosti mládeže je determinován i sociálně. Vliv rodinného života a výchovy zde má nemalý význam. Mládež, která se dopouští trestné činnosti, pochází převážně z neúplných a dysfukčních rodin, v nichž nalézáme tzv. sociálněpatologické klima.

Podíl mladistvých pachatelů (15—18 let) na celkovém počtu stíhaných pachatelů představuje 8%. Absolutní počty stíhaných mladistvých pachatelů se nemění. Podíl děvčat na kriminalitě mladistvých tvoří jednu desetinu. S problematikou mladistvých pachatelů souvisí i trestná činnost dětí do 15 let. Jde o společensky nebezpečnou činnost, která by byla posuzována jako trestná, kdyby se jí dopustil občan starší 15 let. Protispolečenská činnost dětí představuje značnou část kriminality mládeže.

Struktura trestné činnosti mládeže je poněkud odlišná od trestné činnosti dospělých. Převažují útoky proti majetku v osobním i socialistickém vlastnictví, trestný čin neoprávněného užívání motorového vozidla, úmyslné trestné činy proti životu a zdraví, trestný čin výtržnictví, loupeže a pohlavního zneužívání.

Mezi další negativní jevy patří trestná činnost pod vlivem alkoholu a alkoholismus. Růst alkoholismu je jedním z hlavních faktorů zvyšování kriminality. Podíl osob, které se dopustily trestné činnosti pod vlivem alkoholu **činil** v roce 1980 32,6% z celkového počtu stíhaných pachatelů, z toho 27,4% mladistvých.

Alkohol má u řady osob negativní vliv zejména na ovládací složku jednání. Je tomu zvláště u pachatelů, jejichž založení je psychopatické a kteří mají negativní vztah ke společnosti, jsou morálně narušeni a u nichž požití alkoholu odstraňuje sociální a mravní zábrany.

Mladiství delikventi ve skupinách s asociálním zaměřením požívají často množství alkoholu daleko za hranicí ovládacích schopností jedince.

Pachatelé pod vlivem alkoholu se dopouštějí převážně trestné činnosti, u níž významnou úlohu mají emoce, agresivita a pudové jednání. Některé formy trestné činnosti motivované parazitem a charakterizované celkovou amorálností pachatele rovněž souvisejí s nadměrným požíváním alkoholických nápojů. Soustavné nadměrné požívání alkoholu má mimo jiné svůj původ v nepříznivém sociálním klimatu, v němž pachatel vyrůstal nebo žije. V mnoha případech je únikem z různých nepříznivých životních situací.

Převážná většina hospodářských a majetkových trestných činů je odhalována pouze z podnětu orgánů SNB. V souvislosti s tím se zjišťuje, že nejsou plněna nebo se obcházejí ustanovení právních předpisů o lidové kontrole. Často sami vedoucí pracovníci kontrolovaných organizací mají možnost zkreslovat výsledky kontrol a v závěru sami rozhodují o tom, které skutečnosti oznámí orgánům SNB nebo prokuratuře. K této trestné činnosti je zapotřebí řadit i problém pasivního a aktivního úplatkářství a trestné činy spekulace, které rovněž hrubě ovlivňují tuto trestnou činnost.

Socialistickou revolucí a výstavbou základů socialismu jsme odstranili soukromé vlastnictví výrobních prostředků a vykořisťovatelské třídy, nezaměstnanost a sociální nejistotu, bídu a chudobu. To byly stěžejní objektivní příčiny kriminality v buržoazní společnosti. Tím jsme se v socialistické společnosti vypořádali s podstatnými faktory kriminality v minulosti, nikoli však se všemi příčinami a podmínkami kriminality. Řada objektivních a subjektivních předpokladů kriminality existuje i za socialismu. Kriminalita je asociální jev v socialistické společnosti, protože je podstatně socialismu cizí.

npr. Zíma,
náčelník SNB - OO VB

Městský národní výbor v Novém Bydžově přijme pro novou provozovnu Velorexu (opravna jízdních kol a malých motocyklů) vedoucího této provozovny.

Požadované vzdělání: Střední průmyslová škola strojní nebo vyučen v oboru.

Bližší informace podá místopředseda MěstNV v Novém Bydžově.

Aby byla provozovna uvedena do provozu je nutné provést stavební úpravy, proto dále výrobní družstvo Velorex přijme v profesích stavebně-údržbářských: muže na vedlejší pracovní poměr nebo i důchodce.

Bližší informace podá místopředseda MěstNV v Novém Bydžově.
Městský národní výbor, Nový Bydžov
Velorex VD, Hradec Králové

PODĚKOVÁNÍ

Dne 11. 8. 1982 odešla na zasloužený odpočinek Marie Marková, dlouholetá zdravotnická pracovnice interního oddělení nemocnice v Novém Bydžově. Na interním oddělení pracovala od r. 1954, z počátku jako pomocnice, pak sanitárka a v posledních letech zastávala všechny odborné práce kvalifikované zdravotní sestry. Vynikala pečlivostí a obětavostí, byla oblíbena u pacientů i spolupracovníků pro svůj hluboce lidský, laskavý přístup k nemocným. Za její dlouholetou obětavou práci jí poděkoval ředitel nemocnice s poliklinikou, primář oddělení a zástupci složek a popřáli jí pevné zdraví do dalších let.

Naši matriky

NAROZENÍ

od 11. 5. 1982 do 24. 8. 1982

11. 5. **Jarmila Kytýrová,**
Nový Bydžov - Zachrašťany 113
21. 5. **Pavlína Drábková,**
Nový Bydžov - Zábědov 75
30. 5. **Pavla Šedivá,**
Nový Bydžov, Merendní 1905
10. 6. **Vít Mrština,**
Nový Bydžov, Zachrašťany 113
14. 6. **Jitka Čelišová,**
Nový Bydžov - Skochovice 108
20. 6. **Alena Gorolová,**
Nový Bydžov, ČSA 1549
21. 6. **Naděžda Dreveniaková,**
N. Bydžov, Pod kopečkem 578
21. 6. **Martin Kohout,**
Nový Bydžov, Dukelská 1041
24. 6. **Hana Klouzková,**
Nový Bydžov, Komenského 67
24. 6. **Jana Folbergrová,**
Nový Bydžov, Ezopova 1801
26. 6. **Ladislav Vaverka,**
Nový Bydžov - Lužec n. C. 213
28. 6. **Tereza Žaludová,**
Nový Bydžov, Turkova 1339
4. 7. **Alena Jindráčková,**
Nový Bydžov, Jiráskova 589
4. 7. **Lukáš Sobotka,**
Nový Bydžov - Lužec n. C. 44
5. 7. **Martina Rajmanová,**
N. Bydžov, Na Svépomoci 185
12. 7. **Veronika Vlastníková,**
Nový Bydžov, Revoluční 217
12. 7. **Zuzana Ondrušková,**
Nový Bydžov, Komenského 21
13. 7. **Leoš Zezula,**
Nový Bydžov, 28. října 1644
21. 7. **Nikola Wernerová,**
Nový Bydžov, J. Fučíka 904
22. 7. **Markéta Černá,**
Nový Bydžov - Chudonice 17
25. 7. **Tomáš Leden,**
Nový Bydžov - Chudonice,
1. máje 399
25. 7. **Michal Janeček,**
Nový Bydžov, Nová 419
31. 7. **Michal Deml,**
Nový Bydžov, Smetanova 1509
1. 8. **Radek Jiránek,**
N. Bydžov, Rudé armády 1556
4. 8. **Magdalena Skoupá,**
N. Bydžov, J. E. Purkyně 1624
8. 8. **Tomáš Končický,**
Nový Bydžov - Zachrašťany 31
8. 8. **Petra Kořínková,**
Nový Bydžov, Nová 1933
9. 8. **Jiří Leden,**
Nový Bydžov 395
11. 8. **Pavel Pleskot,**
Nový Bydžov - Chudonice 28
24. 8. **Jiří Rašín,**
Nový Bydžov - Zábědov 26
21. 8. **Bartolomej Bendig,**
Nový Bydžov, Smetanova 1335
24. 8. **Josef Mydloch,**
N. Bydžov, Jungmannova 1620

SŇATKY

od 24. 4. 1982 do 11. 9. 1982

24. 4. **Ing. František Fišer,**
Nový Bydžov, Čelakovského 566
Hana Špačková,
Nový Bydžov, Čelákovského 566
24. 4. **Bronislav Vlášek,**
Nový Bydžov - Chudonice 50
Iva Vecková,
Nový Bydžov, Revoluční 797
5. 6. **Miroslav Němec,**
Nový Bydžov, Klicperova 722
Věra Doskočilová,
Orlické Podhůří - Rozsocha 23
5. 6. **Jan Skalický,**
N. Bydžov, Tř. B. Smetany 1507
Ivana Modřická,
Nový Bydžov, Havlíčkova 118
5. 6. **Karel Maťátko,**
N. Bydžov, Tř. B. Smetany 1816
Eva Sobotová,
N. Bydžov, Tř. B. Smetany 1816
11. 6. **Jiří Barvíř,**
Nový Bydžov, Mírové nám. 499
Růžena Bočková,
Obruby - část Přepeře 67
12. 6. **Ernest Balog,**
Nový Bydžov, ČSA 1549
Rozália Demeterová,
Nový Bydžov, ČSA 1549
12. 6. **Jaroslav Stýblo,**
N. Bydžov, Na Švarcavě 1260
Zdeňka Havrdová,
N. Bydžov, Na Švarcavě 1260
19. 6. **Josef Horník,**
Sobčice 110
Blanka Šteyrová,
N. Bydžov, - Starý Bydžov 91
19. 6. **Luboš Bydžovský,**
Hradčany 18
Jana Kadlečková,
N. Bydžov, Rudé armády 1559
19. 6. **Jiří Tobolka,**
Cerekvice nad Bečvou 67
Monika Palečková,
Nový Bydžov, ČSA 1445
19. 6. **Jiří Kučera,**
Nový Bydžov, Bezručova 549
Jitka Spejchalová,
Nový Bydžov, J. Fučíka 897
19. 6. **German Kopp,**
Nový Bydžov, J. Fučíka 890
Šárka Sedláčková,
Hr. Králové, Pražské Předměstí,
Leninova 1232
26. 6. **Jiří Krejčí,**
Nový Bydžov - Chudonice,
Revoluční 141
Hana Podrazilová,
Nový Bydžov, Turkova 1265
26. 6. **MUDr. Milan Morávek,**
Hradec Králové, Nový Hr. Král.,
Vachkova 863
Dana Prášilová,
Nový Bydžov, Revoluční 283
2. 7. **Josef Janček,**
Stěžery 19
Jana Drahná,
N. Bydžov - část Skochovice 7
3. 7. **Jan Brett,**
Nový Bydžov, Husova 1172
Miloslava Patočková,
Rokytnice nad Jizerou - Horní
Rokytnice 71
10. 7. **Ivan Prostredník,**
Banská Bystrica, Leninova 38
Eva Sedláková,
Nový Bydžov, Revoluční 831
10. 7. **Čeněk Hála,**
N. Bydžov, Rudé armády 1914
Zdeňka Davidová,
N. Bydžov, Rudé armády 1914
10. 7. **Václav Haišman,**
Nový Bydžov, Dukelská 1409
Alena Pšeničková,
Nový Bydžov, Dukelská 1409
15. 7. **Václav Tauš,**
Náchod - Staré Město, Pod
Lípou 247
Lenka Štěpánová,
Nový Bydžov - Chudonice 100
17. 7. **Radomil Pavelka,**
Nový Bydžov, B. Němcové 518
Václava Pulcová,
Šaplava 19
24. 7. **Jaroslav Lucký,**
N. Bydžov, Mírové náměstí 498
Hana Stekla,
Nový Bydžov, J. Maláta 1872
29. 7. **Jiří Luňák,**
Nový Bydžov, Ezopova 1688
Vanda Kubiková,
Třinec - Lyžbice,
Gottwaldova 468
31. 7. **Vladislav Havelka,**
N. Bydžov - Starý Bydžov 171
Hana Vančurová,
N. Bydžov - Starý Bydžov 147
31. 7. **Josef Hnát,**
Nový Bydžov, Sukova 646
Dana Němečková,
Přeštice, Gottwaldova 49

Nová ubytovna pro zdravotní sestry

Podle zásad č. 20/1965 Sb., vydává MěstNV v Novém Bydžově odbor výstavby a místního hospodářství povolení občanům k poskytování některých služeb obyvatelstvu.

Občané, kteří pracují ve stavebně-opravárenských podnicích jsou vyučeni v profesích, které nejsou dostatečně zajišťovány soc. organizacemi a měli by zájem poskytovat legálně služby ve svém volném čase nechť se obrátí na Městský národní výbor, Nový Bydžov odbor výstavby a místního hospodářství.

Městský národní výbor
odbor výstavby a MH
Nový Bydžov

13. 8. **Vladimír Vízek,**
N. Bydžov - Stará Skřeněř 28
Miloslava Mlynářová,
Trutnov 2, Svornosti 413

21. 8. **Jaroslav Rosůlek,**
Nový Bydžov, J. Fučíka 769
Martina Vlková,
Nový Bydžov - Chudonice 18

27. 8. **Ing. Jan Skořepa,**
N. Bydžov - Mírové nám. 1144
Hana Kupková,
Lázně Bělohrad,
U Bažantnice 449

28. 8. **Jaroslav Laifr,**
Nový Bydžov - Starý Bydžov 2
Yveta Tužilová,
Kosičky - část Babice 44

28. 8. **Zdeněk Šoufek,**
Nový Bydžov, Purkyňova 1612
Iva Havlíková,
Nepolisy - Luková 6

28. 8. **Zdeněk Honzák,**
Nový Bydžov, Sukova 645
Martina Slezáková,
Hradec Králové - Slezské Předměstí, Nerudova 115

28. 8. **Miroslav Raud,**
Nový Bydžov, Havlíčkova 121
Romana Turková,
Nový Bydžov, Dukelská 1408

3. 9. **Vlastimil Soukup,**
Nový Bydžov, Dukelská 603
Helena Doležalová,
Hr. Král., nám. 5. května 291

4. 9. **Jaroslav Šoufek,**
Nový Bydžov - část Lužec nad Cidl. 201
Ilona Kopecká,
Chlumec n. C., Na Lukách 166

11. 9. **Stanislav Vízek,**
N. Bydžov - Stará Skřeněř 28
Libuše Vancová,
Nový Bydžov, P. Bezruče 551

11. 9. **Jaromír Česák,**
Nový Bydžov, Dukelská 1403
Marcela Kunstová,
Nový Bydžov, Palackého 1197

11. 9. **Václav Polák,**
Nový Bydžov - Zábědov 65
Jaroslava Svěcená,
Králíky - Podoliby 42

11. 9. **Miroslav Špáta,**
Skřivany, Starohradská 156
Alena Trutnovská,
Nový Bydžov, ČSA 45

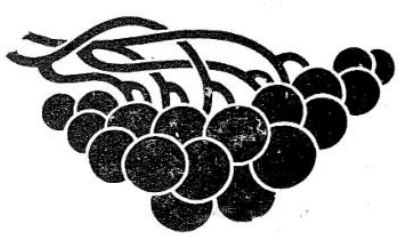
ZLATÁ SVATBA

3. 9. **Oldřich a Miroslava Frýdovi,**
bytem Nový Bydžov, Jánská 1479

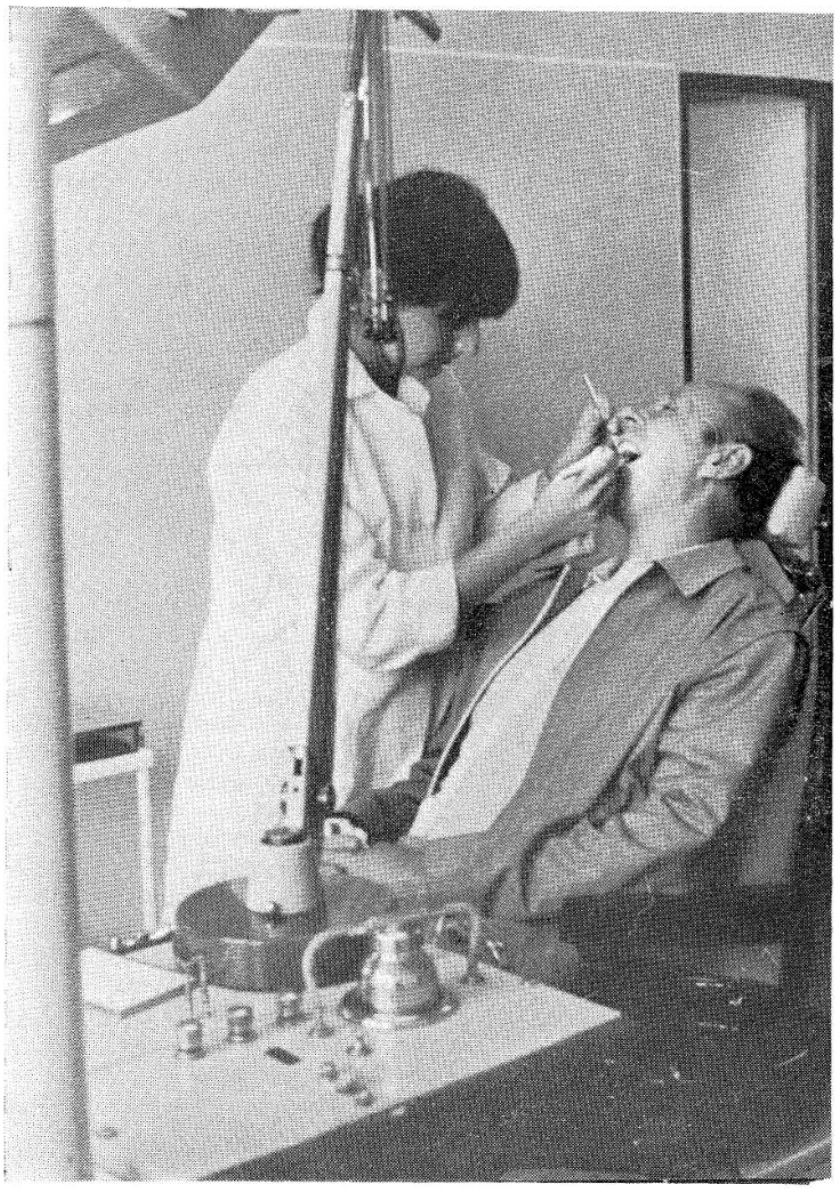
ÚMRTÍ

od 16. 5. 1982 do 3. 9. 1982

16. 5.	**Otilie Lammelová**	74 let
17. 5.	**Josef Bárta**	73 let
18. 5.	**Zdeněk Hladík**	31 let
19. 5.	**Čeněk Šimák**	73 let
22. 5.	**Josef Krois**	70 let
25. 5.	**Karel Kučera**	69 let
30. 5.	**Stanislav Hnízdo**	73 let
30. 5.	**Marie Škarýdková**	76 let
31. 5.	**Josef Štorek**	80 let
31. 5.	**Oldřich Jirsák**	69 let
2. 6.	**Marie Štočková**	76 let
2. 6.	**Aloisie Skalická**	81 let
4. 6.	**Anna Kodydková**	85 let
6. 6.	**Hana Hercíková**	73 let
8. 6.	**Marie Pourová**	86 let
15. 6.	**Anna Pospíchalová**	82 let
14. 6.	**Ladislav Matys**	80 let
17. 6.	**Václav Jukl**	75 let
25. 6.	**Karel Kučera**	81 let
25. 6.	**Ludmila Weissová**	85 let
26. 6.	**Božena Kučerová**	67 let
29. 6.	**Rudolf Klazar**	72 let
1. 7.	**Josef Tichý**	76 let
5. 7.	**Michal Šimon**	5 let
5. 7.	**Anna Slavíková**	75 let
6. 7.	**František Janouch**	91 let
8. 7.	**Lidmila Štembergová**	76 let
17. 7.	**Josef Mocek**	78 let
23. 7.	**Františka Kožíšková**	84 let
25. 7.	**Růžena Kubecová**	76 let
30. 7.	**František Pokorný**	75 let
2. 8.	**Jaroslava Zajícová**	45 let
2. 8.	**Bohuslav Pour**	49 let
3. 8.	**Marie Wimmerová**	79 let
6. 8.	**Josef Tuček**	78 let
23. 8.	**Jan Lubas**	94 let
24. 8.	**Anna Kolakovská**	72 let
26. 8.	**Marie Kovalská**	81 let
26. 8.	**Vladislav Sigmund**	60 let
30. 8.	**Miloslav Krejčí**	38 let
3. 9.	**Marie Jedličková**	91 let

Služby obyvatelstvu - zdravotnictví

OBVODNÍ LÉKAŘI

Po—Pá 7.00—15.30
15.30—17.00 žurnální lékař

So—Ne, svátky lékař LSPP nepřetržitě pro náhlé zhoršení stavu

Na ostatní odborné ambulance jsou nemocní doporučeni obvodním lékařem a objednáni přímo centrální kartotékou v době od 7.00 do 17.00 hodin každý pracovní den.

Poliklinika, Malátova ul.
tel. 23 240 ústředna
tel. 23 163 kartotéka

OČNÍ

Po	7.00—17.00
St	7.00—17.00
Pá	7.00—13.00

KOŽNÍ

Út, Čt, Pá	7.00—15.30
St	8.00—14.00

po 14 hod. konsilia na odd.

CHIRURGICKÁ AMBULANCE

Po, St	7.00—17.00
Út, Čt, Pá	7.00—15.30

GYNEKOLOGICKÁ AMBULANCE

Po	7.00—17.00
Čt	7.00—16.00

INTERNÍ AMBULANCE

Po, St	8.00—17.00
Út, Čt, Pá	8.00—15.30

DIABETICKÁ PORADNA

St, Pá 7.00—12.00

PLICNÍ STŘEDISKO — tel. 23675

Po	7.00—16.00
Út—Pá	7.00—12.00

RTg snímkování ze štítu

Po, St	7.00—15.00
Út, Čt	7.00—13.00
Pá	7.00—12.00

DĚTSKÉ STŘEDISKO

Po—Pá	7.00—11.00
pro nemocné	11.00—15.30

pouze pro zvané

ZUBNÍ ODDĚLENÍ — tel. 22522

Po, St	7.20—16.45
Út, Čt	7.20—15.15
Pá	7.20—14.30
So	7.20—12.30 pohot.

LÉKÁRNA — tel. 23344

Po—Pá	7.00—17.00
So	7.00—12.00

Pohotovostní služba nepřetržitě

NOVOBYDŽOVSKÝ ZPRAVODAJ

Vydává Městské kulturní středisko v Novém Bydžově, nepravidelně. Řídí redakční rada. Odpovědný redaktor PhDr. Jiří Malina. Povoleno OK ONV v Hradci Králové pod čj. 218/72. Tisknou Východočeské tiskárny n. p. v Novém Bydžově. Náklad 1.400 výtisků.